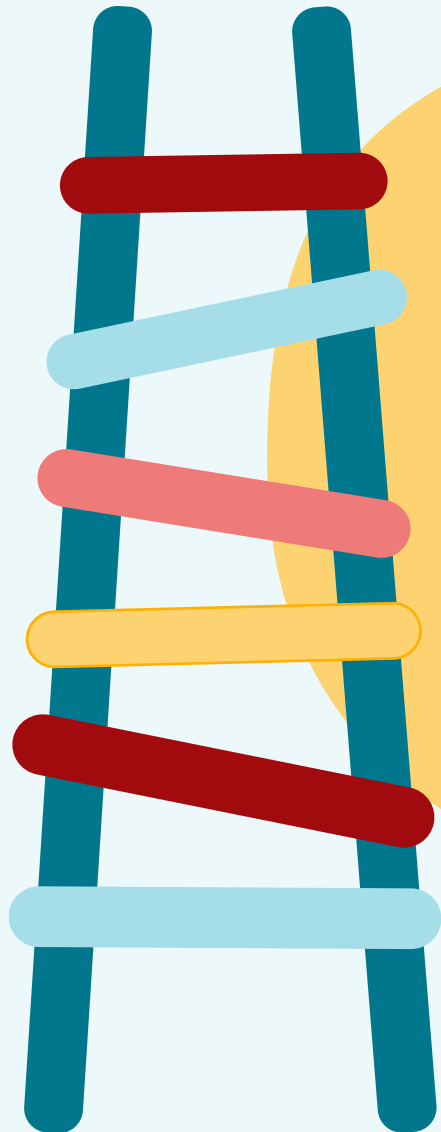

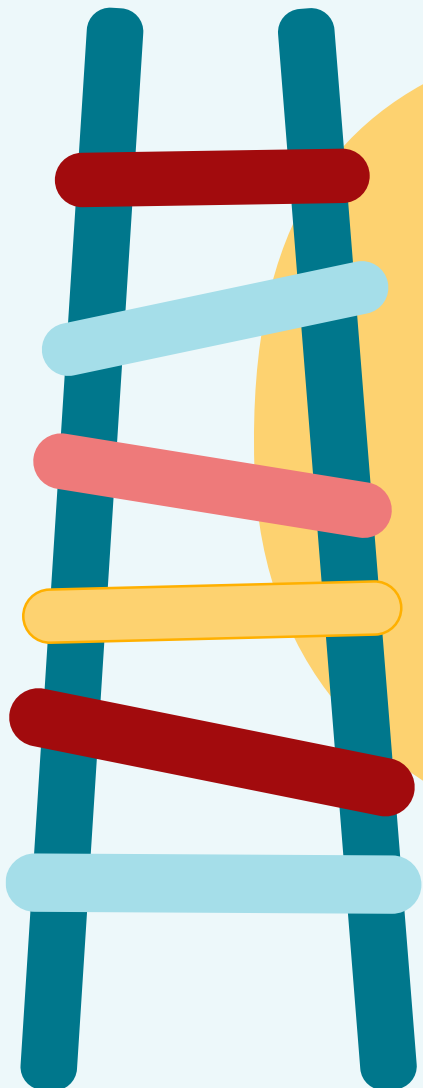
VALTAKUNNALLINEN PERHEKESKUSKONFERENSSI

13.11.2025

SUOMEN EV. LUT. KIRKKO⁺

Kohtuulliset mukautukset kohtaamispaikkatoimintaan osallistumisen mahdollistajana

Anu Hämäläinen, TATU ry

Kirsti Kostamo-Kleemola, Vamlas – Vammaisten
lasten ja nuorten tukisäätiö sr

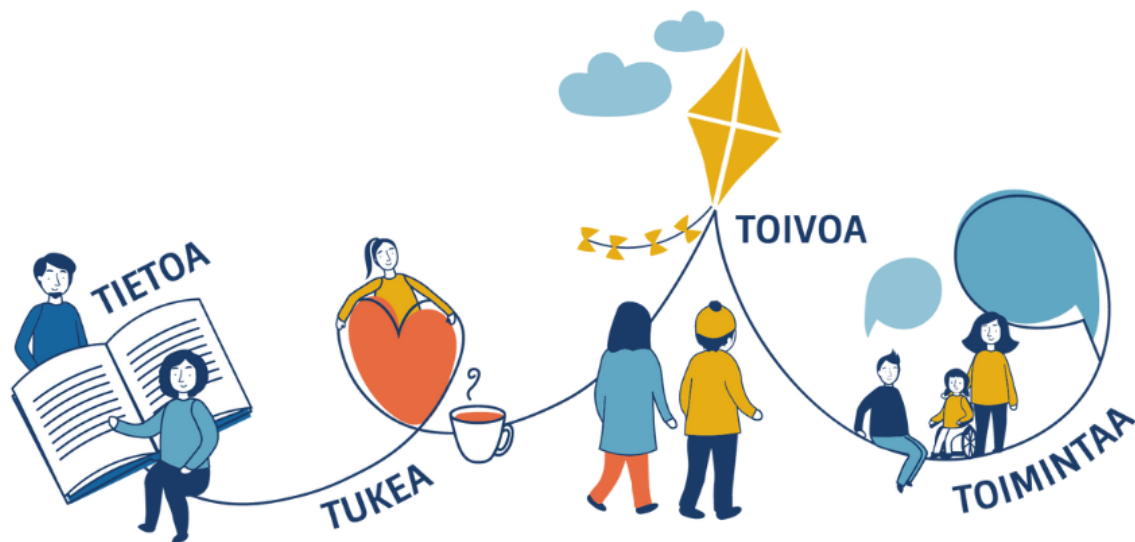

SUOMEN EV. LUT. KIRKKO⁺

TATU ry

TATU ry on tapaturmaisesti
tai potilasvahingosta
vammutuneiden tai sairastuneiden
lasten, nuorten ja läheisten
valtakunnallinen tukiyhdistys

TATUn toiminnan tavoitteena on
lasten, nuorten ja heidän läheistensä
osallisuus ja hyvä elämä

Vamlas – Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr

Vamlas toimii lasten ja nuorten unelmien toteuttamiseksi.

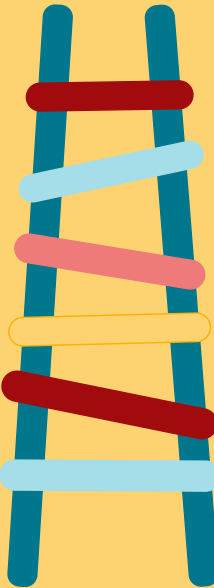
Vamlas kehittää ratkaisuja, joilla lisätään tulevaisuudenuskoa ja toimintamahdollisuuksia vammaisten ja pitkäaikaissairaiden lasten ja nuorten elämään.

Tavoitteemme on, että jokaisella lapsella ja nuorella on toimintarajoitteesta riippumatta yhdenvertainen mahdollisuus elää hyvää, omannäköistä elämää koulussa, vapaa-ajalla ja myöhemmin työelämässä. Tällainen on mahdollista aidosti inklusiivisessa yhteiskunnassa.

Erityislapsiperhe

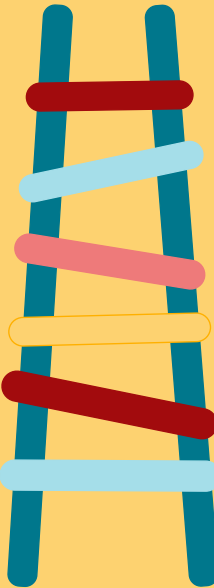
Erityislapsiperheellä tarkoitetaan perhettä, jossa lapsella tai perheenjäsenellä on vammaisuuden, pitkäaikaissairauden tai muun syyn vuoksi tuen tai palveluiden tarvetta pitkäaikaisesti.

Pohjimmiltaan kyse on kuitenkin lapsista ja perheistä, jotka kulkevat läpi kaikille yhteisiä elämänvaiheita perheellistymisen, vauvaiän ja edelleen leikki-iän kautta kohti kouluikää ja nuoruutta.

Vammaisuus on suhde ympäristöön

- Lääketieteellinen malli – vammaisuus nähdään yksilön ominaisuutena, painottaen henkilön diagnoosia, vammaa ja sen kuntouttamista korostava ajattelutapa.
- Sosiaalinen malli – vammaisuus nähdään suhteessa yhteiskunnassa ilmeneviin esteisiin, jotka voivat olla fyysisiä, rakenteellisia tai asenteellisia.
- Oikeusperustainen ja ihmisoikeuksiin perustuva malli, jonka mukaan vammaisilla henkilöillä on samat oikeudet kuin muillakin ja heidän tulisi voida **yhtenävertaisesti** muiden kanssa osallistua yhteiskuntaan.
- Ympäröivän yhteiskunnan tulisi poistaa vammaisten ihmisten elämisen ja osallistumisen esteitä.

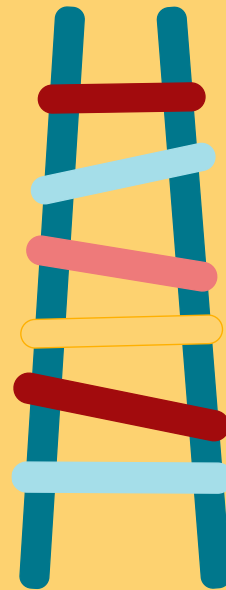

Kohtuulliset mukautukset

- Yhdenvertaisuuslaki – keskeinen oikeusperuste
- YK:n vammaissopimus – kansainvälinen sitovuus

Kohtuulliset mukautukset ovat yksilöllisiä, tarpeenmukaisia ja asianmukaisia muutoksia tai järjestelyjä, joiden avulla vammaisella henkilöllä on mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa.

- Yksilöllisiä ja tapauskohtaisia
- Jos kohtuullisia mukautuksia ei tehdä niin kyse on syrjinnästä.
- Kohtuullisuuteen vaikuttavat toimijan koko ja mahdollisuus tehdä mukautus.

Mistä tiedän ovatko mukautukset tarpeen

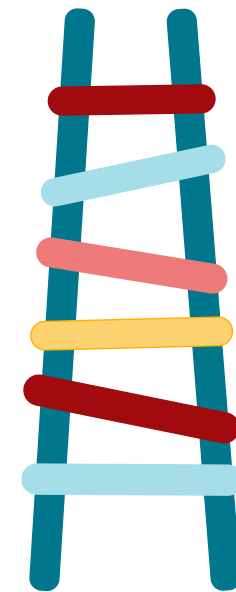
Kysy ilmoittautumisen yhteydessä.

- *Tarvitsetko avustajaa, tulkkausta tai muuta tukea?*
- *Mitä meidän tulisi huomioida, jotta tapahtuma onnistuisi parhaiten? (avun, tulkkauksen tai tuen tarve)*

Kerro aktiivisesti viestinnässä. *

- *Työskentelemme joustavasti kaikkien osallistujien taidot ja tarpeet huomioiden. Kaikki voivat tehdä ja osallistua omalla tyylillään ja omaan tahtiin.*
- *Tilasta voi poistua ja pitää taukoja tarpeen mukaan.*
- *Tila on kengätön ja esteetön.* (Tarkista että tila on arvioitu esteettömäksi.)
- *Aisti- ja motoriikkavälineitä saatavilla. Omia apuvälineitä saa olla mukana*
- *Olemme valmiita tekemään kohtuullisia mukautuksia toimintaan. Olethan yhteydessä: sähköposti/puhelinnumero*

* Esimerkit Vantaan ja Helsingin lastenkulttuurin avoimesta toiminnasta

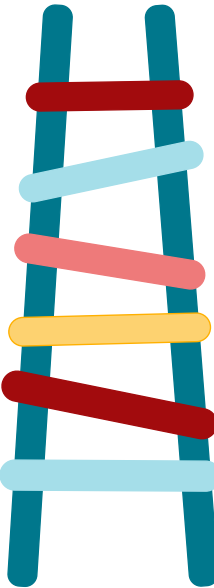

Mitä mukautukset voivat olla 1/3

Mukana muutoksissa –hankkeessa (Vamlas sr & TATU ry 2023-2024) kehitettiin lapsille ja perheille avointa toimintaa yhdessä erityislapsiperheiden kanssa.

Esille nousseita tarpeita huomioitiin ennakoiden, toiminnan aikana ja edelleen käytäntöjen kehittämisessä.

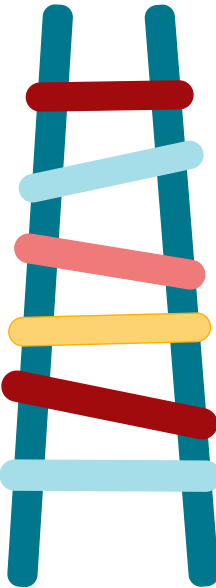
- Erityislasten vanhempien vertaisryhmä avoimen kohtaamispaikan tilassa.
- Taidekaruselli-työpajat Lastenkulttuurikeskuksessa.
- Kaikkien lasten aistisatuhetket kirjastossa.
- Opinnäyteyhteistyö Laurean kanssa. (Velandier ja Peltola 2024)
- Hankekoordinaattoreiden kokemuksia työssään.

Mitä mukautukset voivat olla 2/3

Fyysinen ympäristö ja tilaan saapuminen

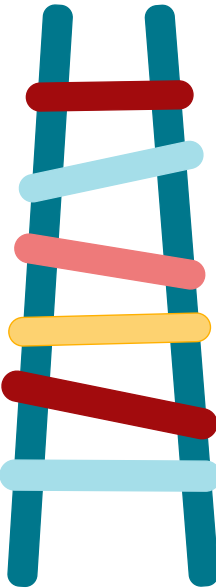
- Millainen tila on?
Saadaanko etukäteen tietoa, kuvia tai videota tilasta?
- Tuletteko parkkipaikalle vastaan?
- Onko mahdollista lähettää toimintakerran ohjeet etukäteen?
- Onko tila esteetön, pääseekö pyörätuolilla, onko irtoluiskat saatavilla?
- Onko mahdollisuus saada keskittymissermi/tilanjakaja?

Mitä mukautukset voivat olla 3/3

Ohjaukseen ja toimintaan liittyvät mukautukset

- Onko apuvälineitä saatavilla?
Esimerkiksi kuulosuojaimet, kynätuet, stimmauslelut ja -välineet?
- Onko mahdollista saada lapselle jokin tietty välipala?
- Onko tila tuoksuton?
- Saako tilasta poistua toiminnan aikana, onko tilaan järjestetty vetäytymistila / rauhallinen tila?
- Onko toimintaan kuvatuki? Onko saatavilla kosketeltavaa materiaalia?
- Saanko esityksestä etukäteen tekstilitteraatin tai järjestykö tulkkaus?

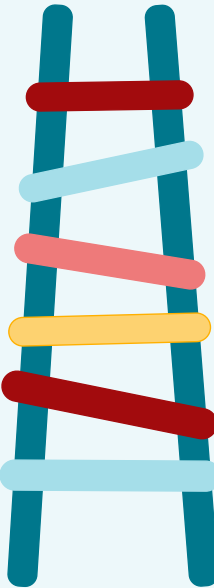
Erityislapsiperheiden tavoittaminen

Haluaisin mennä, mutta minulla ei ole tietoa. En saanut ohjausta.

Epävarmuus, sopiiko tämä meille?

Olemmeko aidosti tervetulleita?

- Viestintä ja palveluohjaus!
- Asenne-esteettömyydessä suhtaudutaan erilaisuuteen avoimesti ja ymmärtäen. Erilaisuus hyväksytään ja sitä halutaan ymmärtää.
- Kerro, että jokainen on tervetullut omana itsenään.
- Sanoita auki mitä tämä on juuri teidän toiminnassanne.

Keinoja edistää osallistumisen mahdollisuuksia

Kohtuulliset mukautukset ja yksilölliset tarpeet arjessa

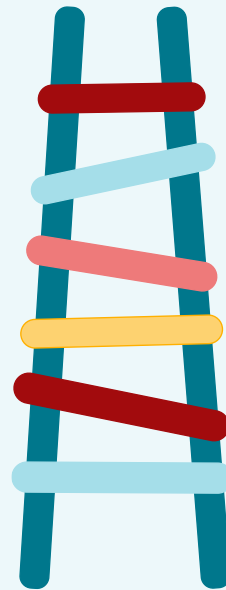
- Ota pyyntö ilolla vastaan, sen kautta on mahdollisuus oppia!
- Tutustu ja tutkaile asiaa avoimesti, kysy myös pyynnöntehtijältä tai tarpeen ilmoittajalta miten asian voisi ratkaista.

Osaamisen vahvistaminen ja koulutus

- Koulutukset, työyhteisöjen työpajat ja järjestöjen konsultointi.
- Järjestöjen tuottama materiaali: esim. Konkreettisia vinkkejä toiminnan mukauttamiseen. [Kaupunkikulttuuria kaikille! -flyeri](#), sopii kaikille lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimiville, myös avoimiin kohtaamispaikkoihin.

Kokemusten ja koulutusten myötä saatu tieto ja osaaminen osaksi kehittämistä ja laadun parantamista.

Päättäjät tietoisiksi!

Kiitos!

ANU HÄMÄLÄINEN

Järjestösuunnittelija ja
VAUHTI!-toiminta suunnittelija
+358 44 4915 567
anu.hamalainen(at)tatury.fi

KIRSTI KOSTAMO-KLEEMOLA

Asiantuntija
- Lapsi- ja perhetyö, verkostot
+358 50 471 4169
kirsti.kostamo-kleemola(at)vamlas.fi

